

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/140/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206257
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8513206257.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, W. I., zastúpenej JUDr. Vladimírom Komanom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom 17. novembra 31, 064 01 Stará Ľubovňa proti žalovanej: Z. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. hrdinov XX, W. I., občianka SR, zastúpenej JUDr. Michalom Dícom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom 17. novembra č.20, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2C/99/2013-278 zo dňa 17.05.2018 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku III.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I. Obsah napadnutého rozhodnutia

1. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie (ďalej ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd žalobu z a m i e t a . II. Súd r u š í predbežné opatrenie nariadené uznesením č.k. 2C/99/2013-42 zo dňa 23.12.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/42/2014 zo dňa 20.03.2014. III. Žalovanej sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a“.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil s poukazom na skutočnosť, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že právni predchodcovia oboch strán v čase svojej smrti boli vlastníckmi predmetu sporu a ohľadne predmetu sporu neprebehlo dedičské konanie. V rámci civilného sporového poriadku nemôže súd priamo prejednávať dedičstvo a žalobu zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná podmienka nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním žalobkyňou. Vo vzťahu k trovám konania (III.) konštatoval, že podľa jeho názoru v prejednávanej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pričom vyhodnotil sociálne aspekty, vyhodnotil okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov a postoj strán. Poukazuje na to, že medzi stranami je príbuzenský vzťah. Žalobkyňa zakúpila nehnuteľnosti od právnych nástupcov po starých rodičov, ktoré boli oplotené, vrátane predmetu sporu, išlo o parcely reg. „C“. Žalobkyňa si predmet kúpy nepreverila, uspokojila sa s tým, že kupuje to, čo je ohradené. Žalobkyňa nehnuteľnosť, ktorá je predmetom súdneho sporu užívala bez sporov cca 5 rokov, žalovaná ju na skutočnosť, že užíva jej vlastníctvo neupozornila, nechala ju na predmete sporu postaviť budovu, vysadiť stromčeky, vyklíčovať staré stromy a pod. V závere súdu nedá uviesť, že obe strany svojim konaním prispeli k vedeniu tohto súdneho sporu, žalobkyňa tým, že si nepreverila čo kupuje a žalovaná tým, že nechala žalobkyňu užívať časť parcely evidovanej ako jej vlastníctvo, ktoré však vzhľadom na dôkazy v spise 5C/86/2006 je pochybné. Preukazujúc na všetky uvedené okolnosti prípadu nie je potrebné tento spor riešiť v časti trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu, ale skôr zohľadniť osobitosť prípadu. Je vhodné použiť v tomto prípade ustanovenia § 257 ods. 1 O.s.p., kde žalovanej ako úspešnej strane sporu nárok na náhradu trov konania priznaný nebude.

II. Obsah odvolania žalovanej a vyjadrení k odvolaniu

3. Proti rozsudku a to proti výroku III. podala odvolanie žalovaná, ktorá v odvolaní namieta záver súdu o nepriznaní jej trov konania. Nepovažuje dôvody, ktoré uvádza súd za výnimočné. Z obsahu samotnej žaloby je zrejmé, že dôvody na strane žalobkyne neexistujú, celkom dobre pozná žalobkyňa situáciu okolo vlastníctva spornej parcely, upriamovali pozornosť, že žaloba je bezdôvodná, pretože nadobudla kúpnu zmluvou parcely v roku 2008. Priebeh celého konania nemá oporu v záveroch súdu prvej inštancie. Súd sa neriadil závermi rozsudku Najvyššieho súdu NS SR sp.zn. 3Mdo/5/2006. Navrhla zmeniť napadnutý rozsudok a priznať jej náhradu trov, vrátane trov odvolacieho konania.

4. K odvolaniu podala písomné vyjadrenie žalobkyňa, ktorá navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách ako vecne správny. Osobitosti prípadu zohľadnil súd správne, pozemok žalobkyňa odkúpila od právnych nástupcov po starých rodičoch, považovala za svoje vlastníctvo a to v takom rozsahu a výmere ako bol oplotený v čase kúpy a nepreverila si hranice pozemku. Pozemok viac ako 5 rokov užívala, postavila si na ňom budovu, stromčeky a žalovaná ju na túto skutočnosť neupozornila. Má za to, že sú dané dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

5. K vyjadreniu k odvolaniu podala písomné vyjadrenie žalovaná, ktorá nesúhlasí s dôvodmi uvádzanými v predmetnom vyjadrení a navrhuje zmeniť napadnutý rozsudok.

6. K vyjadreniu žalovanej podala písomné vyjadrenie žalobkyňa, že omyl geodetov nie je právny dôvod, ktorý by svedčil v prospech žalovaných.

III. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, osobou oprávnenou (§ 362 ods. 1 CSP, § 359 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozhodnutia vo výroku III.

8. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala proti žalovanej určenie vlastníckeho práva k pozemku KN-C XXX/X. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle ust. § 257 CSP, na základe ktorého nepriznal žalovanej náhradu trov konania voči žalobkyňi.

9. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu sa odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, odôvodňujúceho nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Podľa ustálenej súdnej praxe (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5Cdo 67/2010, 3 MCdo 46/2012) je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP je pritom možná iba v prípade existencie zákonom bližšie nešpecifikovaných dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v okolnostiach danej veci alebo v okolnostiach na strane sporových strán. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

12. Z komentárov k citovanému zákonnému ustanoveniu vyplýva, že jeho účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť

rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

13. Námietky odvolateľky spočívajú v tom, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil existenciu dôvodov pre nepriznanie jej trov ako úspešnej strane sporu. Podľa jej názoru, žalobkyňa vedela, že pozemok, ktorý je predmetom sporu, patrí žalovanej a že je pri jej rodinnom dome.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanom prípade do popredia vystupuje príbuzenský vzťah sporových strán, povaha sporu, okolnosti sporu. Bolo potrebné tak pristúpiť k vyváženiu nároku úspešnej strany sporu na náhradu trov konania so všetkými špecifikami daného prípadu. Daná vec je charakteristická zložitou vlastníckych vzťahov a danou realitou života.

15. Osobitný zreteľ si zaslúži povaha sporu, v ktorom sa žalobou domáhala určenia vlastníctva, žalobkyňa v konaní tvrdila, že novovytvorenú parcelu KN-C XXX/X o výmere XXX m², nadobudla kúpnu zmluvou registrovanou pod V XXX/XX zo dňa 1.7.2008 teda, že parcelu KN-C XXX/X kupovala v domnení, že jej súčasťou je aj parcela, ktorá je predmetom súdneho sporu. K takejto domnienke ju viedla skutočnosť, že už od mala poznala pozemok a tento bol stále takýmto spôsobom ohraničený. Nikto z jej právnych predchodcov, ktorí jej parcelu predávali, ju neupozornili, že hranica kupovanej parcely je inde. Žalobkyňa po odkúpení parcely KN-C č. XXX/X na nej vykonala terénne úpravy a vysadila stromčeky bez akýchkoľvek obmedzení zo strany žalovanej a jej právnej predchodkyne. Spory ohľadne novovytvorenej parcely KN-C XXX/X medzi stranami začali v roku 2013, kedy si pozemok v užívaní žalobkyne chcela oplotiť žalovaná.

16. Súd prvej inštancie okrem iných zistení poukázal na zistenia, že v konaní nebolo sporné, že sporný pozemok od nadobudnutia vlastníckeho práva k parcele č. KN-C XXX/X užívala žalobkyňa so svojou rodinou, bez sporov do roku 2013. Sporné bolo, kto užíval predmet sporu do roku 2008, t.j. do nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou k parcele č. XXX/X. Podľa tvrdenia žalobkyne a svedkov H. H. B., I. S., X. K., S. W., Y. V. B., Q. F., X. J., X. K. a Q. J. predmet sporu za svojho života užívali starí rodičia strán, t.j. H. B. a U. B.. Podľa žalovanej a svedkov U. R. a A. W. predmet sporu od nadobudnutia vlastníckeho práva rodičmi žalovanej bol v užívaní rodiny žalovanej. Taktiež bolo sporné, kto, kedy za akým účelom postavil plot nachádzajúci sa medzi parcelami KN-C XXX/X a novovytvorenou KN-C XXX/X, či tento plot tvorí aj vlastnícku hranicu. Podľa žalobkyne a svedkov I. S., Q. F., X. J., X. K., Q. J. a X. K. plot medzi pozemkami bol postavený bol niekedy v 70. - 80.- tých rokoch minulého storočia má tvoriť vlastnícku hranicu. Podľa svedkom U. R., A. W., S. W. Y. B. V. H. H. B., existujúci plot bol postavený niekedy v roku 2002 ako zábrana pre psa.

17. Z tohto dôvodu je nutné pripustiť možnosť, že zo strany žalobkyne a žalovanej bola otázka vlastníctva k predmetu sporu vnímaná rozdielne. V konečnom dôsledku však právne posúdenie otázky vlastníctva k predmetu sporu ostalo na rozhodnutí súdu. Žalobkyňa požadovala určenie vlastníckeho práva na základe vydržania s tým, že žiadala započítať vydržaciu dobu jej právnych predchodcov. Hlavnou námietskou žalovanej bola skutočnosť, že neboli splnené podmienky vydržania v prospech žalobkyne predovšetkým, že žalobkyňa neuplynula vydržacia lehota a ak by predmet sporu mal patriť právnym predchodcom žalobkyne, tak žalobcami mali byť dedičia nie žalobkyňa.

18. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil okolnosti danej veci. Aj odvolací súd berie na zreteľ postoj žalobkyne v priebehu konania, nemožno jej však vyčítať bránenie svojich práv, prameniace z vnútorného presvedčenia o vhodnosti podanej žaloby. Ide predsa len o vzťahy v danej rodine, majetok po pôvodných vlastníkoch a teda starých rodičov strán sporu.

19. Samozrejme, žalovaná bola v konaní úspešná, objektívnej spravodlivosti by však nezodpovedalo, aby niesla náklady sporu žalobkyňa výlučne sama. Práve s prihliadnutím na zistené skutkové okolnosti podľa ktorých žalobkyňa sa od momentu nadobudnutia ujala užívania spornej časti, žalovaná jej v tom

nebránila až do roku 2013. Aj vzhľadom k týmto okolnostiam má odvolací súd za to, že nepriznanie trov konania žalovanej nezasiahne nepriaznivo do jej majetkovej sféry.

20. Za nosný dôvod aplikácie ustanovenia § 257 CSP však odvolací súd považuje príbuzenský vzťah medzi sporovými stranami. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.03.2015, sp. zn. II. ÚS 158/2015, uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 59/2015: „Právna úprava nevyklučuje vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 OSP (pozn. teraz ust. § 257 CSP) aj vo vzájomných vzťahoch medzi účastníkmi či ich príbuzenskom pomere. Vzájomné vzťahy medzi účastníkmi konania a ich príbuzenský pomer možno kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 OSP.“

21. Za súčasného zohľadnenia všetkých vyššie uvedených dôvodov hodných osobitného zreteľa dospel odvolací súd k záveru, že aplikácia ust. § 255 ods. 1 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa javí ako nespravodlivá. Z tohto dôvodu odvolací súd pristúpil k potvrdeniu napadnutého rozsudku vo výroku III.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 257 CSP, pričom poukazuje na vyššie uvedené dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré zohľadnil odvolací súd aj pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania a ktoré odôvodňujú nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania žiadnej zo sporových strán.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).